

Manuál pro práci s rizikem v Lesní mateřské škole

Hra dětí v přírodě má pozitivní vliv na jejich sebevědomí, fyzické zdraví, rozvoj komunikačních dovedností a chuť se učit, nicméně jen za předpokladu, že je dítě vystaveno bezpečnému riziku!

(Svobodná hra – Justina a Petr Danišovi)

TABULKA DLE VYHODNOCENÉ MÍRY RIZIKA:

Druh	Následek	Prevence
Ztráta dítěte ve městě	psychická újma, ztráta důvěry	Dodržuji jako průvodce všechna pravidla bezpečného provozu a pohybu ve městě s dětmi (bezpečnostní vesty, držet se pohromadě, komunikace pravidel dětem, pravidla přecházení.
Padající větve při větru/námraze	úraz	Do lesa nechodíme, když hodně fouká a je námraza.
Horké nápoje/horké jídlo	úraz	Vždy se ujistím, že nápoj a jídlo, které podávám má přiměřenou teplotu (60°).
Oheň	úraz	Dodržujeme pravidla pro pohyb u ohně.
Práce s nožem/ostrým náčiním	úraz	Dodržujeme pravidla pro práci s nožem a ostrými předměty.
Zapomenuté dítě na pozemku, na výpravě	psychická újma, ztráta důvěry	Několikrát během dne, při výpravě děti počítáme, dodržujeme pravidla na výpravě
Elektrika	úraz	Dobře zabezpečíme všechny elektrické spotřebiče, děti při jejich chodu nikdy nejsou sami, prodlužovací kabely pod napětím ukryváme před deštěm i dětmi.

Nejedlé plody	úraz/onemocnění	Dodržujeme pravidla při výpravě.
Pád do vody	úraz	Dodržujeme pravidla při výpravě.
Napadení psem	úraz	Dodržujeme postup při kontaktu se psem.
Auta	úraz	Děti sami nepřecházejí silnici! Dbáme na správný přechod silnice!
Uklouznutí – jurta, maringotka, venku	úraz	V jurtě ani v maringotce neběháme! Venku upozorňujeme děti na kluzký povrch a bezpečný pohyb na kluzkých místech, případně posypeme kluzká místa štěpkou.
Pád ze stromu	úraz	Dodržujeme pravidlo lezení na stromy.
Tělocvična	úraz	Dodržujeme pravidla smluvená na místě.
Dehydratace	onemocnění	Dětem několikrát za den, při výpravě na odpočinkových místech, pití připomínáme.
Nezapočítané dítě	chaos, ztráta dítěte	Důkladně registruji docházku – děti počítám.
Alergie dítěte	alergická reakce	Evidence alergií u dětí (evidenční list), znalost postupu při řešení nenadálých situací všemi zaměstnanci.

Postup při úraze:

Při úraze jeden průvodce pečuje o zraněného, druhý automaticky přebírá kontrolu nad celou zbývající skupinou. Ostatní děti jsou na dohled, ale stranou. Průvodce musí mít vždy nabitý telefon, aby se mohl spojit se zástupkyní pro LMŠ, případně s rodiči. Zraněné dítě doprovází vždy jen jeden průvodce, před jakoukoliv akcí (volání záchranky – číslo 155, či případného zásahu) musíme vždy neprodleně informovat rodiče. Výjimkou jsou zcela urgentní případy, kdy je přivolání lékařské pomoci životně důležité. Tehdy nejprve voláme záchranku, teprve potom rodiče. První pomoc voláme i v případě, pokud si nevíme v situaci rady, fungují nyní i jako psychologická podpora v krizové situaci a navíc tímto

předáváme naší zodpovědnost do rukou odborníka, což je žádoucí. Dítě nikdy neopouštíme, do sanitky nastupujeme s ním a zůstáváme v kontaktu s rodičem.

Pravidla u ohně a vody:

K ohni i k vodě máme respekt (dobrý sluha, špatný pán). K ohni jsou děti vždy čelem, kolem ohně neběhají. Nenažhavují si v něm dřívka ani žádná dřeva z ohně nevytahují. U ohně je vždy přítomen jeden z průvodců. Při dohledu průvodce si může stavbu hranice a její zapálení zkusit některé z dětí. K ohni nepřiblížujeme plastické materiály, snadno se seškvaří. Pokud je v jurtě zakouřeno, pošleme děti ven, a pokusíme se rozdělát větší oheň. Oheň nerozděláváme mimo místa, kde je jasně znát, že se tam oheň rozdělává. Nezakládáme nová ohniště – leda po dohodě se zástupkyní pro LMŠ a s hajným. K vodě se smí děti přiblížit jen se svolením nebo v přítomnosti a pod dohledem průvodce. Máme pravidlo, že k potoku/ke studánce/k tůňce si chodíme hrát, až když máme na sobě jen triko s krátkým rukávem, kraťasy a sandále a průvodce je o místě hry informován. Když je deštivo, oblékneme dětem pláštěnky, které by měly mít s sebou. Kdo nemá holínky, nemůže do louží. Pokud se stane, že dítě promokne, je mu zima a není dostupné převlečení, rozděláme oheň, pokusíme se dítě prohřát. V případě mokřých bot funguje metoda „obalení nové suché ponožky do igelitu“, který pak od mokré boty izoluje.

Pravidla pro práci s nožem/jinými nástroji (např. škrabka):

Tato sekvence pravidel je zcela zásadní! Když chce dítě pracovat s nožem, musí se nejprve zeptat průvodce, ohlásit to. Dítě si najde místo k sezení a materiál, na kterém chce pracovat. Usadí se. Nikdo u něj nesmí stát blízko. Vytáhne nůž, má-li pojistku, zajistí a začne řezat (zpočátku je vždy kontrola pohybu průvodcem, pak třeba i větší volnost). Vždy řeže směrem od sebe. Neořezává klacky příliš do špičky. Když chce někam odejít, nejprve zandá a uklidí nůž, pak teprve jde. Ohlásí konec práce s nožem a uklidí ho do batohu. Nůž může půjčit kamarádovi jen se svolením průvodce. Pokud chce dítě zkusit řezat pilou či sekat sekýrou, či jiné činnosti, vždy je nutné dovolení a velice přísný dohled průvodce. Toto jsou nejnebezpečnější činnosti. Kdyby se nějakým způsobem dítě k takovému nástroji dostalo, průvodce mu ho vezme, případně mu vysvětlí, proč je nebezpečné, aby ho mělo samo bez dozoru, a pak mu při práci s nástrojem pomůže.

Postup při napadení psem:

Průvodce v první řadě předvídá tyto situace. Když vidí volně pobíhajícího psa, vždy zastaví skupinu. Kontaktuje majitele, aby si psa zavolal a uvázal, teprve potom se ujistí, že může se skupinou bezpečně projít. V případě, že se na některé z dětí, nebo na skupinu žene neznámý pes, je nutné zavelet povel k zemi – kleknout, lehnout obličejem k zemi, nehýbat se a krýt si rukama hlavu

Pravidla soužití skupiny

Pravidla soužití skupiny vymezují pohyb a chování jednotlivců v zázemí LMŠ. Jedná se o pravidla, která napomáhají k harmonickému fungování a vyladění celé skupiny.

Pravidla komunikační:

- Chceme, aby tu bylo dobře všem.
- Pomáháme si.
- Ruce ani nohy nemluví! Pokud chci někomu něco říct, použiji slova (pusu).
- Vyhýbáme se bouchání a strkání.
- Nasloucháme si.
- Chováme se k sobě s úctou (neposmíváme se, poprosíme a poděkujeme).
- Když potřebuji pomoci (s emocí), požádám průvodce, či kamarády.
- Omluva je přijata, když si to společně odsouhlasíme (přijmeme).
- Mluví vždy jen jeden. O slovo se hlásíme signálem mávání rukou.

Pravidla provozní, bezpečnostní:

- Dáváme na sebe pozor, ať se nezraníme.
- Při volné hře se řídíme pravidlem „na dohled, na doslech“.
- Dodržujeme hygienu a umýváme si ruce.
- Při jídle sedíme.
- Ve frontě se nepředbíháme a nestrkáme.
- S vodou v umývárně dobře hospodaříme, pouštíme jen tehdy, když se umýváme.
- S klacky si hraji tak, abych druhému neublížil.

Pravidla při odchodu do terénu a pobytu v lese:

Pravidla lesa jsou pilíře bezpečnosti, jež pomáhají pedagogům/průvodcům i dětem se společně pohybovat a fungovat v přírodním prostředí. Pravidla lesa jsou dětem pravidelně připomínána tak, aby se stala přirozenou součástí společného fungování skupiny.

- Při odchodu ze zázemí na výpravu uklidíme hračky, nastříkáme se proti klíšťatům (v sezóně) a čekáme na smluveném místě.
- Před odchodem na výpravu a z výpravy neodcházíme, dokud nejsme všichni, počítáme se.
- Na výpravě se držíme na doslech a na dohled skupiny a průvodce.
- Když nevidím skupinu, zůstanu stát na místě a začnu volat „TADY JSEM“.
- Když slyším své jméno, zastavím.
- Když jede auto po lesní cestě, jdeme společně na okraj, na kterém stojí pedagog.
- V silničním provozu se pohybujeme vpravo u kraje silnice ve dvojicích za sebou.
- Při volné hře v lese se řídíme pravidly dohodnutými na místě.
- Čekáme na sebe na smluvených místech.
- Lesní plody konzumujeme jen se souhlasem pedagoga.
- Při manipulaci s předměty v lese (např. klacky) dodržujeme bezpečnostní pravidla a pokyny dospělého – chodíme pomalu, klacky míří směrem k zemi, udržujeme od sebe bezpečnou vzdálenost.
- Své odpadky si z lesa odnášíme do zázemí LMŠ. Odpadky nalezené v lese můžeme sbírat jen po domluvě s dospělým, používáme ochranné pomůcky – rukavice.
- Na hromady klád lezeme po domluvě s dospělým.

Základní škola a Mateřská škola

**Základní škola a Mateřská škola Brno,
Bosonožské nám. 44, příspěvková organizace**

Bosonožské nám. 100/44, 642 00 Brno

IČ: 48513997, tel: 547 227 171, 774 701 155

e-mail: info@skolabosonohy.cz, ID DS: peembwh

Zařazení do sítě škol rozhodnutím Školského úřadu

Brno-město pod č. j.: BMZS08/96-S-02, IZO: 048513997

- Nedotýkáme se žádných lesních zvířat a hub.
- Na strom lezeme po jednom, max. po dvou. Lezu jen do takové výšky, ze které dokážu bezpečně slézt dolů, nebo kam dovolí průvodce
- Když někdo leží na zemi a neodpovídá mi, zavolám průvodce.

V Brně dne 27. 8. 2024

Mgr. Stanislav Skříčka, ředitel školy